

Samrådsredogörelse Detaljplan för Nebulosan 33 i stadsdelen Vasastaden, Dp 2016-02546

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	3
Förslagets syfte och huvuddrag.....	3
Hur samrådet bedrivits.....	3
Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden.....	3
Allmänt om samrådet och planprocessen.....	3
Allmänt om förslaget och utvecklingen	4
Arkitektur och gestaltning.....	4
Kulturmiljö	5
Olägenheter för grannar	6
Gården	7
Gator och trafik	9
Teknisk försörjning.....	9
Hälsa och säkerhet	9
Miljö- och klimataspekter	10
Övriga frågor	10
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	11
Föreslagna förändringar.....	11
Inkomna synpunkter	12
Statliga och regionala myndigheter och förbund	12
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar.....	13
Övriga remissinstanser	15
Boende, verksamhetsutövare och lokalhyresgäster.....	16
Ej sakägare	24

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten att uppföra ett hus på gården i fyra till fem våningar, mellan fastigheterna Nebulosan 32 och 33. Detaljplanens syfte är också att skydda befintlig bebyggelse genom skyddsbestämmelser och rivningsförbud.

Planförslaget sändes ut på samråd 2016-12-14 - 2017-02-01. Under samrådet har 69 yttranden och remissvar inkommit. Namnlistor med totalt 110 namnunderskrifter har även medföljt yttranden från boende och lokalhyresgäster.

Stadsmuseet och skönhetsrådet avstyrker förslaget med hänvisning till att det är olämpligt med bebyggelse på gården och att förslaget skulle skada samhällshistoriska och stadsplanehistoriska värden. samt försvåra avläsningen av ett historiskt stadsplaneideal. Övriga remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller buller, fasadmateriell, ljus och lekyta. De flesta sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att huset inte byggs samt att utförligare dagsljus- och solstudier genomförs.

Med anledning av inkomna synpunkter har stadsbyggnadskontoret gjort fördjupade utredningar avseende bl.a. dagsljus, avskuggning samt lekyta efter samrådet som grund för en bedömning av projektets genomförbarhet samt för att klargöra projektets förutsättningar. Utredningar gällande kulturmiljö kommer att genomföras inför granskningen.

Kontoret föreslår att planförslaget kompletteras med skyddsbestämmelser i plankartan avseende de nuvarande byggnadernas värden, att bestämmelsen om att entréer ska vara genomgående ändras så att den inte gäller byggnaden mot Dalagatan. Planbeskrivningen kompletteras med beräkningar av gårdens storlek samt en beskrivning av hur gården kan utformas för att passa både förskolans och de boendes behov.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

- Zink som fasadmateriell
- Hantering av krav på ljusreflekterande ytor för att uppnå riktvärdena för dagsljus enligt BBR
- Kulturmiljöfrågor, sakkunnigs utlåtande angående påverkan på riksintresset
- Skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
- Hantering/ ställningstagande av möjligheten till bildandet av 3d – fastighet

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och vidarestuderas i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten att uppföra ett hus på gården i fyra till fem våningar, mellan fastigheterna Nebulosan 32 och 33. Detaljplanens syfte är också att skydda befintlig bebyggelse genom skyddsbestämmelser och rivningsförbud.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2016-12-14 - 2017-02-01. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades Fyrkanten i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Vasastan tisdagen den 13 december 2016. Samrådsmöte hölls 2017-01-18 i Tekniska Nämndhuset där ca 50 personer närvarade, varav ungefär hälften var kvinnor.

Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden

Nedan redovisas ämnesvis de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Allmänt om samrådet och planprocessen

Boende invänder mot att inte alla frågor kunde besvaras under samrådsmötet. Ägare till en grannfastighet påpekar att de inte blivit kontaktade av varken staden eller byggherren under planprocessen, trots att deras hyresgäster påverkas direkt av planförslaget. En förälder till barn på förskolan Spöket och boende på gården anser att information ska hämtas från alla parter som påverkas av projektet för att uppfylla krav på saklighet och opartiskhet. Flera boende och lokalhyresgäster anser att sol- och dagsljusstudierna som presenterats ger för lite information för att det ska vara möjligt att ta ställning till förslaget.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontorets ambition är att under samrådsmötet informera om projektet och i möjligaste mån svara på alla frågor. Under samrådsskedet är det möjligt för sakägare och berörda att lämna in synpunkter och kompletterande information. Kontoret gör

ställningstagande till inkomna synpunkter och frågor i samrådsredogörelsen som upprättas efter samrådsperioden. Sol- och dagsljusstudierna fördjupats och utökats efter samrådet.

Allmänt om förslaget och utvecklingen

Normalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget som innebär ett tillskott på ca 44 nya lägenheter i centrala staden, nära goda kommunikationer och service.

Samtliga boende och lokalhyresgäster som har yttrat sig under samrådet liksom ägaren till en av grannfastigheterna motsätter sig förslaget i dess nuvarande utformning. Flera boende betonar vikten av att behålla grönområden i en allt tätare stad. Stadsmuseet beskriver i sitt yttrande att de på sikt en risk med att den här typen av förtätningar på gårdarna på bidrar till en försämring av stockholmarnas boendemiljöer.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Planförslaget är framtaget i enlighet med intentionerna i översiktsplanen om förtätning i centrala lägen och är också ett steg i ledet för att uppnå stadens bostadsmål. Planförslaget innebär att ca en tredjedel av gården bebyggs och stadsbyggnadskontoret bedömer att det även med planförslaget är möjligt att få till en gård med kvalitéer för såväl boende som förskolebarn.

Arkitektur och gestaltning

Boende och ägare till grannfastighet framför att huset är för högt och för stort i förhållande till gården och omgivande bebyggelse. Det har också framkommit en synpunkt om att huset bör vridas så att det vinklas med ena änden mot hörnet Västmannagatan och Observatoriegatan.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret anser att höjden och storleken på det föreslagna huset i stort ansluter till omgivande gårdshus. Husets placering och form har studerats noga i syfte att skapa en god anpassning till platsen och riktningen är noga studerad för att skapa så lite skugg- och ljuspåverkan som möjligt för omgivande gårdsområden och lägenheter.

Kulturmiljö

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Stadsmuseet avstyrker förslaget med hänvisning till att strukturen har genom sin tillblivelse såväl socialhistoriska som samhällshistoriska och stadsplanehistoriska värden. En nybyggnad på gården skulle skada denna struktur och försvåra avläsningen av det historiska stadsplaneidealet. Samfundet S:t Erik avstyrker också förslaget med hänvisning till att kvarteret Nebulosan illustrerar skillnaderna mellan 1800-talets kvartersstruktur och 1930-talets stadsplaneideal på ett mer slående sätt än kanske något annat kvarter i Stockholm. Samfundet lyfter också fram 1960-tals miljöns osedvanligt höga kvaliteter.

Boende och ägare till en grannfastighet har yttrat sig om att idén med en sammanhängande park som representerar ett kulturhistoriskt intressant ideal överges i och med planförslaget och boende har också framfört kritik mot stadsbyggnadskontoret avvägning mellan de kulturhistoriska värdena och möjligheten att få till fler bostäder.

Varsamhetsbestämmelserna k1 och k2 måste enligt stadsmuseets yttrande ändras till skyddsbestämmelser. Skyddsbestämmelserna bör också omfatta fler delar än som finns beskrivna som värdefulla.

Avseende möjligheten till 3-D fastighetsbildning anser stadsmuseet generellt att avstyckningar som skär genom byggnader är problematiska. Risker finns att de olika delarna av byggnaden/fasaden behandlas olika vilket kan leda till att de olika delarna av byggnaden/fasaden får olika utseende och/eller karaktär.

Stadsbild

Boende anser att det redan har gjorts många tillägg i kvarteret och att det inte passar med än mer förändringar.

Länsstyrelsen bedömer att den planerade byggnaden mellan fastigheterna Nebulosan 32 och 33 inte kommer att medföra påtaglig skada på riksintresset Stockholms innerstad. Länsstyrelsen konstaterar att det uppstår skada på lokala värden, men ser positivt på tillvägagångssättet med en mjukt formad huskropp begränsar påverkan av upplevelsen av gårdens öppenhet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Den föreslagna byggnadens bedöms av stadsbyggnadskontoret inte göra skada på den befintliga bebyggelsens kulturhistoriska värde, då byggnadens form är skonsam mot gårdsrummet och har en har

en gestaltning och planform som tydligt särskiljer sig från den ursprungliga 1960-tals kompositionen. Tillägget särskiljs därmed tydligt från ursprunget och dessa två kontrasterande former och planidéer kan stärka varandra

Inga förändringar föreslås mot omgivande gator och befintlig bebyggelse inom planområdet föreslås skyddas med q-bestämmelser. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det allmänna intresset av fler bostäder i ett centralt och attraktivt läge väger tyngre än det kulturhistoriskt intressanta fenomen som de berörda fastigheterna är del av.

Olägenheter för grannar

Boende har framfört kraftfull kritik gällande planförslagets negativa konsekvenser på befintliga boendekvaliteter. De framför att den föreslagna gårdsbebyggelsen kommer att leda till att dagsljus, solintrålning och utsikt begränsas samt att insyn ökar. Flera boende och ägare av en grannfastighet vill också se fördjupade studier av ovan nämnda konsekvenser och att hänsyn ska tas till nivåskillnader mellan gårdarna. De anser vidare att konsekvenserna är ensidigt beskrivna från de tillkommande boendens perspektiv och att effekterna avseende ljusförhållanden tonas ner i planhandlingarna.

Norrmalms stadsdelsförvaltning och flera boende påpekar att det är viktigt att fasadens material inte skapar starka reflektioner in i kringliggande bostäder. Miljö – och hälsoskyddsnämnden skriver i sitt yttrande att det inom projektet bör övervägas att införa planbestämmelser om ljusa fasader och ljus markyta då detta krävs för att uppfylla Boverkets dagsljuskrav.

Flera boende och personer som arbetar inom fastigheterna oroar sig för störningar under byggtiden.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Efter samrådet har dagsljusutredningen utökats så att lägenheter på plan 1 inom Nebulosan 7 och lägenheter på plan 1 och 2 inom Nebulosan 23 också har utretts. Studien visar att tillgången till dagsljus jämfört med dagens situation och konstaterar en försumbar minskad tillgång till dagsljus i de studerade lägenheterna efter nybyggnation. De mest utsatta lägenheterna ligger i dagsläget redan under kraven enligt BBR och uppfylls inte heller efter nybyggnationen. Värdena skiljer sig dock inte särskilt mycket åt mellan före och efter nybyggnationen. Dagsljusförhållandena kan snarare förbättras genom att välja högre reflektionsmaterial för markanläggning och nybyggnationens

fasadmateriel. De reflekterande mark-och fasadmateriel som behövs för att uppnå dagsljuskrav ska väljas för att inte skapa skarpa reflexer in i bostäderna. En beskrivning av vilka materiel som är aktuella med hänsyn till tillgången till dagsljus i bostäderna kommer att föras in i planhandlingarna.

Solstudierna visar att under vårdagjämningen påverkas två lägenheter i Nebulosan 23 under förmiddagarna. Endast en lägenhet i Nebulosan 7 påverkas av skuggbildning under en kort period. Gården mellan Nebulosan 7 och 23 kommer vara helt eller delvis i skugga fram till att befintliga husens skugga överlappar det nya husets skugga vid kl. 15. Under sommarsolståndet påverkas två lägenheter i Nebulosan 23 fram till kl. 10. Skuggning av gården är mycket liten från kl. 11 och framåt. Den ökade skuggningen till följd av planförslaget på gård och omkringliggande lägenheter bedöms som måttlig och acceptabel sett till det centrala läget i vilket planområdet ligger. Studierna är utförda med hänsyn till nivåskillnaderna mellan gårdarna.

Den rundande formen på den föreslagna byggnaden bidrar till att minska effekterna av insyn. Stadsbyggnadskontoret bedömer att de förändringar i boendemiljön som förslaget innebär för de kringliggande bostäderna – ökad insyn, och försämrad utsikt – är acceptabla med hänsyn till läget i innerstaden. Konsekvenserna som beskrivs i planhandlingarna gäller främst miljö och kulturmiljö. Konsekvenser avseende ljus kommer att beskrivas mer ingående i granskningshandlingarna.

Störningar under byggtiden regleras inte i detaljplanen. Gällande bestämmelser och riktlinjer med avseende på bland annat buller, arbetstider med mera ska följas.

Gården

Norrmalms stadsdelsförvaltning är positiv till att förlusten av parkmark delvis ersätts av en takterrass med grönt tak, vilket överensstämmer med stadens mål och riktlinjer .

Föräldrar till barn på förskolan Spöket, verksamhetsutövaren Barnstugan Hälsingegatan och flera boende invänder mot beskrivningen av gården i planbeskrivningen. Enligt föräldrarna används idag hela gården av förskolan och den används flera gånger dagligen. Förskolan använder enligt yttrandena inte heller Vasaparken såsom anges i planbeskrivningen, då denna inte anses säker när väldigt många barn vistas där samtidigt och ingen inhägnad finns. De vänder sig också mot bedömningen av konsekvenser för barn som finns i planbeskrivningen och anser att

planförslaget medför stora försämringar för förskolebarnen då lektyta och tillgång på ljus minskar samt att det med planförslaget inte längre blir möjligt att överblicka gården. En förälder till ett barn på förskolan ifrågasätter även avvägningen mellan det allmänna intresset att få till fler bostäder och barnens intressen.

Boende och lokalhyresgäster framför att samtliga gårdars möjligheter att utgöra viktiga rekreationsytor för boende och personer som arbetar i fastigheterna kommer att försämrats genom minskade ytor, ökat slitage och mer skugga och avskärmning av översikten. Många av de boende beskriver också att gården idag används flitigt för bland annat skidåkning, cykling, fester och vila mm. Det har också påpekats att personer som har svårt att röra sig kommer att ha svårt att nyttja takterrassen och en boende undrar vilka som kommer att ha tillgång till takterrassen.

Boende undrar hur många förskolor som är tänkta samt hur ytberäkningen ser ut för dessa och ägaren av en grannfastighet undrar om förskolor kommer att ta i anspråk hela innergården inklusive deras fastighet. De saknar också en analys av ljudeffekterna till följd av förskolans verksamhet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Beskrivningen i planhandlingarna av hur gården nyttjas idag kommer att ändras. Efter samrådet har fördjupade studier gjorts på ytor som finns tillgängliga med utbyggt planförslag samt hur dessa kan användas. Beräkningarna visar att med gårdshuset kommer det att finnas 775 kvm yta. Denna yta kan utformas så att den passar både förskolan och de boendes behov. Tillgången till friyta bedöms som god för förskolan och dess utevistelse på gården även efter byggnation och jämfört med de flesta andra förskolor i innerstaden. Ytan som blir tillgänglig som friyta bedöms vara tillräcklig för att kunna skapa varierande terräng – och vegetationsförhållanden och gården erbjuder dessutom god luft-och ljudkvalitet.

Detaljplanen möjliggör användningen förskola på fler ställen inom fastigheterna för att skapa en flexibilitet över tid. I dagsläget finns dock inga planer på ytterligare förskolor. De ljud som kan uppstå till följd av barns lek betecknas inte som buller utan är något som är en del av den täta stadsmiljön.

Terrassen på taket till gårdshuset har en bestämmelse i plankartan att den ska utformas som en gemensam takterrass och det kommer att finnas hiss som når ända till denna.

Gator och trafik

Biltrafik

Boende uttrycker oro för ökade trafikmängder till följd av projektet samt att garageplatserna inte kommer att räcka då de som finns idag också används av omgivande fastigheter.

Gång- och cykeltrafik

Ägare till en grannfastighet, Folksam fastigheter, undrar om de platser som i planhandlingarna anges för cykeluppställning eller om det kommer att krävas plats på gården för detta ändamål.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Det föreslagna gårdshuset bedöms inte generera så mycket trafik att några olägenheter kan uppstå. Garageplatserna täcker gott och väl det behov som fastighetsägaren har som krav att uppfylla. Stockholm stad driver dessutom en aktiv inriktning mot ett minskat bilberoende för att istället prioritera framkomligheten för cykel – och gående samt med kollektivtrafik. Läget i fråga har bedömts som mycket gynnsamt ur kollektivtrafiksynpunkt. Cykelparkeringsplatserna som har angivits bedöms som tillräckliga.

Teknisk försörjning

Vattenförsörjning, spillvatten

Stockholm vatten VA AB informerar om att lägsta vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån +50 m vilket vid normalt anordnande av installationen kan innebära att intern tryckstegring erfordras för tappställen över nivån +30 m. Sådan tryckstegring bekostas ej av Stockholm Vatten.

Hälsa och säkerhet

Buller och vibrationer

Boende inom Nebulosan 30 är oroad över ökade ljudnivåer till följd av fläktar på det föreslagna husets tak och skriver i sitt yttrande att det behöver redovisas vilka ljudfenomen som kan tänkas uppstå med nya ljudkällor från gårdshuset och ljudalstring på grund av luftströmmar runt en oval byggnad.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Ett utlåtande från sakkunnig kommer att tas fram inför granskning rörande ljudfenomen till följd av den rundade byggnadsvolymen som föreslås. Ljud från fläktar och dylikt ska uppfylla krav enligt bullerförordningen medan ljud från boende inte räknas som buller.

Miljö- och klimataspekter**Dagvatten**

Miljö – och hälsoskyddsnämnden påpekar att zink bör undvikas som fasad- och takmaterial, alternativt ska avrinningen från ytorna renas.

Luftkvalitet

Boende skriver i sitt yttrande att planförslaget kommer att medföra försämringar av luftkvaliteten på gården, p.g.a. att luften kommer att stagnera och avluften från garage inte kommer att bli möjlig att vädra ut.

Boende oroar sig även över evakuering av brandgaser från garaget och undrar vem som ska betala för eventuella ändringskostnader så detta även berör fastigheten Nebulosan 30.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

I planbeskrivningen kommer det att införas vilka fasadmateriell som kan bli aktuella med hänsyn till avrinning och tillgång till dagsljus i bostäderna. Gällande yttrandet om luftstagnation och brandgaser är detta frågor att studera längre fram i projektet.

Övriga frågor

Flera boende påpekar att fotomontagen är missvisande gällande nivåskillnader i marken och huskroppar samt att riktningen som anges för montagen är felaktig. De anser också att höjder på omgivande hus bör redovisas liksom avståndet mellan gårdshuset till samtliga tomtgränser och kringliggande bostäder samt längd, bredd och höjd på gårdshuset.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Fotomontaget kommer att revideras inför granskningen. En förteckning över avstånd och mått på den föreslagna byggnaden kommer att föras in i planhandlingarna.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret anser att planförslaget ligger i linje med gällande översiktsplan m.fl. styrdokument, bland annat med motiveringen att området är centralt beläget nära kollektivtrafik och service. Kontoret ser planförslaget och utvecklingen av området som en del i att nå stadens bostadsmål, som är framtaget för att kunna möta den stora efterfrågan på bostäder som finns i Stockholmsregionen. Detaljplanen är därmed av allmänt intresse. Den befintliga miljön lämpar sig också väl för bostäder med hänsyn till de goda ljud- och luftförhållanden som råder.

Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården då inga förändringar föreslås mot gatan. Gällande värdet av det tidstypiska uttrycket som kvarteret representerar bedömer stadsbyggnadskontoret att det allmänna intresset av bostadsbyggande väger tyngre och att hänsyn har tagits till gårdsrummet genom byggnadens form och arkitektur.

Utformningen av förslaget har gjorts för att göra så liten påverkan som möjligt på omgivande bostäder gällande ljus, skugga och insyn, samtidigt som det kan bli möjligt att tillskapa 44 nya lägenheter i ett centralt och attraktivt läge.

Planhandlingarna behöver kompletteras i fråga om tillgång till dagsljus, ökad avskuggning, friyta för förskolan, kulturmiljöfrågor, avrinning från zinkfasad samt fläktbuller inför granskningsskedet

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har följande frågor studerats vidare:

- Tillgång till dagsljus
- Ökad avskuggning
- Lekyta för förskolebarn

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Zink som fasadmateriäl
- Hantering av krav på ljusreflekterande ytor för att uppnå riktvärdena för dagsljus enligt BBR
- Kulturmiljöfrågor, sakkunnigs utlåtande angående påverkan på riksintresset
- Skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
- Hantering/ ställningstagande av möjligheten till bildning av 3d – fastighet

Kontoret föreslår att plankartan ändras så att:

- Skyddsbestämmelser avseende de nuvarande byggnadernas värden förs in istället för varsamhetsbestämmelserna
- Bestämmelsen om att entréer ska vara genomgående ändras så att den inte gäller byggnaden mot Dalagatan.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas en sammanfattning av inkomna synpunkter. För yttrandena i sin helhet hänvisas till planakten för projektet, dnr 2016-02546. Planakten för ärendet finns tillgänglig i Tekniska Nämndhuset på Fleminggatan 4.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att förslaget, under nu kända förhållanden, inte strider mot de intressen som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL. Gällande de områden som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL bedömer Länsstyrelsen att den planerade byggnaden mellan fastigheterna Nebulosan 32 och 33 inte kommer att medföra påtaglig skada på riksintresset Stockholms innerstad. Länsstyrelsen konstaterar att det uppstår skada på lokala värden, men ser positivt på tillvägagångssättet med en mjukt formad huskropp begränsar påverkan av upplevelsen av gårdens öppenhet. Som övrig synpunkt påpekar Länsstyrelsen att planbeskrivningen bör redovisa omfattningen av verksamheten, bland annat saknas antalet barn. Länsstyrelsen erinrar även att planerandet av lektytan bör följa Boverkets rekommendationer ”Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö. Rapport 2015:8” Slutligen framför Länsstyrelsen att man delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Trafikverket

Upplyser om att planområdet ligger ca 200 m från citybana som inte får påverkas negativt.

Trafikförvaltningen

Trafikförvaltningen informerar om att planområdet är välförsörjt med kollektivtrafik och att under sommaren 2017 öppnar en ny pendeltågstation vid Odenplan.

Storstockholms Brandförsvär

SSBF ser positivt på implementeringen av Tr2-trapphus.

Försvarsmakten

Ingen erinran.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar**Lantmäterimyndigheten**

Ingen erinran.

Stadsdelsnämnden

Nämnden anser att föreslagen detaljplan för Nebulosan 32 m.fl. går i linje med Stockholms översiktsplan som bland annat har som syfte att utveckla en intensiv stadsmiljö och har högt ställda mål för byggandet av fler bostäder i centrala lägen. Förvaltningen välkomnar de 44 nya lägenheternas om tillkommer i och med förslaget men anser att stadsdelsområdets underskott på större lägenheter vore önskvärt med fler treor och fyror. Även om en del av gården tas i anspråk bidrar planen, genom sin utformning och föreslagna åtgärder positivt även för befintlig bebyggelse bland annat genom upprustning av gården för förskolans behov, bulleråtgärder och rening av dagvatten från läckande koppartak. Förvaltningen är också positiv till att förlusten av parkmark delvis ersätts av en takterrass med grönt tak, vilket överensstämmer med stadens mål och riktlinjer. Husets vinklade position samt gårdens och husets ljusa och ljusreflekterade egenskaper ska enligt utredningar kompensera för förlusten av dagsljus i befintliga bostäder. Förvaltningen vill dock påpeka att det är viktigt att fasadens material inte skapar starka reflektioner in i kringliggande bostäder.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Framför i sitt remissvar att åtgärder på avluftsfläkt för att klara riktvärdena för verksamhetsbuller bör ske innan bygglov beviljas, att zink bör undvikas som fasad- och takmaterial, alternativt ska avrinningen från ytorna renas. Slutligen påpekar miljöförvaltningen att det inom projektet bör övervägas att införa planbestämmelser om

ljusa fasader och ljus markyta då detta krävs för att uppfylla Boverkets dagsljuskraV.

Stockholms stadsmuseum

Stadsmuseet avstyrker förslaget med hänvisning till att strukturen har genom sin tillblivelse såväl socialhistoriska som samhällshistoriska och stadsplanehistoriska värden. En nybyggnad på gården skulle skada denna struktur och försvåra avläsningen av det historiska stadsplaneidealet. Nybebyggelse på gården bedöms vara ovarsamt och innebära en förvanskning av kulturhistoriska värden.

Varsamhetsbestämmelserna kl och k2 måste ändras till skyddsbestämmelser. Utförandet med gula tegelfasader, beklädnader med svart granit, tak- och plåtarbeten av kopparplåt samt ädelträ i fönster – och entrépartier ska bevaras. Byggnaderna måste skyddas mot påbyggnader och kungsbalkongerna på Nebulosan 32 och takaltanerna på Nebulosan 33 måste skyddas mot inbyggnad. Utöver fast ursprunglig konstnärlig utsmyckning bör även golv, socklar och trappor av marmor och konststen trapphus och entréer skyddas, samt även räcken, dönar och dörrfoder av ädelträ. Skydds- och varsamhetsbestämmelserna måste kompletteras med att det vid underhåll och reparationer ska användas för byggnaderna ursprungliga material och metoder.

Bestämmelsen i kartan "Entréer till bostadshus ska vara genomgående" saknar prefix, och bör ej påföras retroaktivt på de befintliga byggnaderna.

Om ingrepp i befintliga byggnader och i befintlig gårdsmiljö och gårdsgestaltning blir aktuella kan det komma att inverka negativt på kulturhistoriska värden. Dessa frågor måste då hanteras och bedömas med hjälp av antikvariska förundersökningar och konsekvensbeskrivningar. Avseende möjligheten till 3-D fastighetsbildning anser stadsmuseet generellt att avstyckningar som skär genom byggnader är problematiska. Risker finns att de olika delarna av byggnaden/fasaden behandlas olika vilket kan leda till att de olika delarna av byggnaden/fasaden får olika utseende och/eller karaktär. Eftersom det i detta fall rör sig om kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader anser stadsmuseet att möjligheten till 3-D fastighetsbildning är olämplig.

Om 3-D fastighetsbildning trots allt möjliggörs bör det villkoras med inrättandet av en gemensamhetsanläggning. Denna måste innehålla mycket noggrant beskrivna formuleringar kring hur underhåll samt eventuella ändringar av byggnaderna ska utföras.

Det är mycket viktigt att fasad, tak, fönster, balkonger, portar, skärmtak mm behandlas på samma sätt. Detta gäller även interiört, t ex trapphus och korridorer.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Rådet anser att en omdaning av kvarteret med ett bostadshus på gården helt förfelar den planhistoriska läsningen av kvarteret. Det hus som förslås till gården innebär, trots de undfallande linjer en rundad fasad kan medföra, att för lite av det kvalitetsmässigt så viktiga rekreationsrummet kan sparas. Med hänvisning till ovanstående avstyrker rådet sålunda bestämt förslag till detaljplan för Nebulosan 32 och 33.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshindersfrågor
Ingen erinran.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten AB

Stockholm vatten VA AB informerar om att lägsta vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån +50 m vilket vid normalt anordnande av installationen kan innebära att intern tryckstegring erfordras för tappställen över nivån +30 m. Sådan tryckstegring bekostas ej av Stockholm Vatten.

AB Fortum Värme

Ingen erinran.

Ellevio AB

Ellevio AB har flera högspänningskablar förlagda i tunnel i anslutning till planområdet. Ellevios anläggningar kan påverkas genom exempelvis sprängning, bormning, vibrationer och sättningar. Ellevio AB utgår från att denna typ av påverkan inte kommer att ske. Kontakta oss och tunnelägare i området för samråd. Avstånd till närmaste nätstation är långt vilket medför begränsad tillgång till kapacitet. Under förutsättning att verksamheten är endast bostäder bedöms kapacitet vara tillräcklig. Ytterligare förtätning i området eller mer effektkrävande verksamheter kräver etablering av ny nätstation.

Åtgärder i Ellevio AB:s befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio AB samt bekostas av byggherren.

Boende, verksamhetsutövare och lokalhyresgäster

Boende, lokalhyresgäster och personer som arbetar inom fastigheterna som har yttrat sig under samrådet avstyrker förslaget och har framfört dessa synpunkter:

I en gemensam inlaga från boende i fastigheterna Nebulosan 1, 7, 22, 23, 26, 30, 32 och 33 samt förskolan Spöket (27 underskrifter) uttrycker att beskrivningarna i planhandlingarna endast gäller för boende i det föreslagna gårdshuset, medan situationen för befintliga fastigheter förbisätts. De framför också att fotomontagen är felaktiga, att beräkningar för skugga och dagsljusfaktor utökas och att ljudfenomen som kan uppstå till följd av det föreslagna huset måste redovisas. Vidare beskriver de att gården idag utgör viktiga rekreationsytor som riskerar att kraftigt försämrats. I inlagan påpekas också att hänsyn inte har tagits till kulturmiljön och att det är en felaktig beskrivning att kvarterets ljuskorridor inte längre fungerar. För de personer som bor i gårdshuset till fastigheterna 22 och 23 finns inget annat ljusinsläpp än det från gården där det föreslagna huset ska ligga. Slutligen efterlyser de boende och förskolan uppgifter om avstånden till tomtgränser och mått på gårdshuset samt en redovisning av hur insynen kommer att påverkas.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) undrar om möjligheten för fastigheten Nebulosan 7 att bygga ut hindras av planförslaget. Den boende vänder sig mot att påverkan på fastigheten Nebulosan 7 knappt beskrivs i planhandlingarna trots att förslaget kommer att leda till ökad skuggning och minskat dagsljus. Den boende uttrycker också oro över ökade ljudnivåer till följd av planförslaget och vill se kompletterande utredningar avseende skugga, dagsljus och ljudnivåer. I sitt yttrande pekar den boenden vidare på felaktigheter i illustrationsmaterialet och i dagsljusberäkningen gällande angiven våning. Den boende skriver också i sitt yttrande att hela gården idag används av förskolan och att förslaget kommer att leda till en försämrad lek- och rekreationsmiljö. Slutligen efterlyser den boende mått på omgivande byggnader och avstånd till samtliga tomtgränser och kringliggande lägenheter.

Bostadsrättsföreningen Nebulosan 7 framför i sitt yttrande att den omfattande påverkan på Nebulosan 7 knappt beskrivs i planhandlingarna. Föreningen önskar utökade utredningar avseende ljus, skugga och ljud till följd av förslaget. De pekar också på felaktigheter i dagsljusberäkningen avseende angiven våning samt felaktiga illustrationer och fotomontage. Föreningen vill också att ett förslag utan den femte våningen studeras. Föreningen vänder sig

mot beskrivningen av hur gården används idag och framför att att den ökade skuggningen till följd av förslaget, liksom att överblicken försvinner och lekytan minskar kraftigt kommer att leda till försämrade rekreationsmöjligheter.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) önskar utökade utredningar avseende skuggning, buller och dagsljus och anser att stadsbyggnadskontoret bör studera vad ett borttagande av den femte våningen får för konsekvenser. De pekar också på felaktigheter i fotomontaget och att den ökade skuggningen av deras gård kommer att leda till försämrade rekreationsmöjligheter. De boende vill slutligen se krav på antal platser med möjlighet för laddning av el – och hybridbilar och att fläkten som överstiger bullervärden åtgärdas omedelbart.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) framför i sitt yttrande att planhandlingarna är ensidigt beskrivna utifrån de boende i det föreslagna gårdshuset och att ingen hänsyn är tagen till att fastigheten Nebulosan 7 ligger lägre än planområdets fastigheter. De pekar på felaktigheter i dagsljusberäkningen avseende angiven våning samt felaktiga illustrationer och fotomontage. Vidare ifrågasätter de boende att staden överger den tidigare ambitionen att skapa sammanhängande gårdar med möjlighet till rekreation och samvaro och påpekar att gårdens kvaliteter och användning är felaktigt beskrivna i planhandlingarna. De boende beskriver att hela gårdsområdet är öppet, överskådligt och säkert och ifrågasätter att detta inte skulle påverkas negativt av planförslaget.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) skriver i sitt yttrande att det med bakgrund av stadens och Norrmalms stadsdelsförvaltnings ambition att bevara grönområdet vore viktigt att bevara den aktuella gården. De anser vidare att avståndet till omkringliggande bebyggelse är för litet och att gården i sig har ett stort kulturvärde. De boende anser också att föreslagen byggnad är för hög och att förslaget kommer att leda till ökade ljudnivåer i en redan bullrig miljö.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) skriver i sitt yttrande att förslaget kommer att påverka boendemiljön både utom- och inomhus. De skriver också att Norrmalm har totalt sätt dåligt med grönområden och att Vasaparken som nämns är redan idag hårt belastad och därför inget alternativ. De anser att det därför är viktigt att bevara befintliga gårdar. Vidare påpekar de boende att på ett antal skisser och montage är både fastighet och gården felbeskrivna. De anser inte heller att omgivande bebyggelse skyddas genom planförslaget. De boende vänder sig också mot beskrivningen av

nuvarande gård och påpekar att hela nuvarande gård används av boende och förskolan stora delar av dagen och har ett relativt stort grönområde. Den befintliga gården är i dag en öppen yta som tillsammans med angränsande fastigheter, även Brf 7 och Brf 23 trots nivåskillnad och staket upplevs som en enhet och ger samtliga gårdar ett ljust och luftigt intryck.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) pekar i sitt yttrande på att hela miljön i kvarteret Nebulosan är värdefull och att huset inte bör uppföras då detta skulle påverka kulturmiljön.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) skriver i sitt yttrande att förslaget kommer att leda till försämrade sol- och dagsljusstillgång, liksom minskade möjligheter till rekreation till följd av ökad skuggning på gården tillhörande Nebulosan 7 och att hänsyn inte har tagits till nivåskillnaderna i de utförda utredningarna. De skriver också att på grund av nivåskillnaderna kommer inte reflekterande markmaterial att ge någon effekt.

Boende i Nebulosan 32 och 33 har lämnat in en gemensam inlägga med 60 underskrifter. De boende uttrycker oro över minskat dagsljusinsläpp, störande ljusreflexer, ökad skuggning och insyn och ökade ljudnivåer till följd av planförslaget. De boende önskar också att fördjupade/ nya analyser, beskrivningar av konsekvensanalyser genomförs. Vidare vänder sig de boende mot beskrivningen av hur gården används och dess kvaliteter och anser att lek- och rekreationsmiljön kommer att förstöras med planförslaget.

Boende på Västmannagatan 43 (Nebulosan 32) framför i sitt yttrande att alla lägenheter som försämras har sitt främsta ljusinsläpp från sydväst och de kräver med bakgrund av detta att det föreslagna huset vrids så att det istället placeras med ena änden mot hörnet Västmannagatan och Observatoriegatan. De boende påpekar också att förslaget kommer att leda till ökad insyn och försämrade möjligheter till rekreation.

Boende på Dalagatan 34 (Nebulosan 33) uttrycker i sitt yttrande oro över kraftigt försämrade dagsljusinsläpp, störande ljusreflexer, ökad insyn, ökade bullernivåer och lågfrekvent buller till följd av förslaget. Den boende efterlyser också kompletterande analyser av konsekvenser avseende buller och anser att det är för litet avstånd mellan det föreslagna huset och fastigheten Nebulosan 30. Den boende vänder sig också mot beskrivningen av gården och hur denna används, samt ifrågasätter om det verkligen kan bli en bättre lekmiljö.

Boende i Nebulosan 23 skriver i sitt yttrande att lägenheterna i gårdshuset på deras fastighet idag får sol–respektive dagsljus endast från sydost och från reflexer från omkringliggande byggnader. De boende anser att nivåskillnaderna mellan gårdarna kommer att leda till att den föreslagna byggnaden kommer att upplevas som sex våningar hög och placeringen som förslås kommer enligt de boende att hindra allt dagsljusinsläpp för de boende i bottenvåningen och på våning ett och minska ljusinsläppet för övriga boende. De boende saknar ljusstudier för lägenheter i sin fastighet och anser att solstudierna inte är korrekt utförda. I sitt yttrande skriver de boende också att deras möjligheter till rekreation i dagsljus på balkonger och gård försvinner med förslaget och att detta inte beskrivs i planhandlingarna. De anser också att det generellt saknas en beskrivning av konsekvenserna för de boende i Nebulosan 23 liksom foton från deras fastighet. Vidare saknar de boende mått på det föreslagna husets höjd beräknat från bottenvåningarna i deras fastighet, avstånd till tomtgräns, tvättstugehus, balkonger och gårdshus. De boende påpekar också att det föreslagna huset kommer att leda till ökade ljudnivåer och är oroade över att missljud uppstår till följd av den rundade formen.

Boende i Nebulosan 30 genom framför i sitt yttrande att hela Nebulosan 30 kommer att påverkas extremt mycket av förslaget avseende försämrade boendemiljö, skönhetsvärde och livskvalitet. De boende anser att då det föreslagna huset har placerats alltför nära angränsande fastigheter kommer det att innebära betydande miljöpåverkan avseende dagsljus, insyn, buller och utsikt mm och att de försämrade ljusförhållandena tonas ner i planhandlingarna. De anser idén med omdaning av fastigheterna Nebulosan 30, 32-33 var att skapa en öppen gård, att fastigheterna redan är hårt exploaterade och att den gröna och vackra gården kommer att förstöras med förslaget. Vidare skriver de boende att det är mycket beklagligt och anmärkningsvärt att en granne riskerar att försämma boendemiljön för ett stort antal grannar på ett så genomgripande sätt som förslaget visar.

Boende på Observatoriegatan 18 (Nebulosan 30) skriver i sitt yttrande att det föreslagna huset kommer att hamna allt för nära kringliggande fastigheter vilket innebär stor negativ påverkan på dagsljus, insyn och ökade ljudnivåer med mera. De framför också att den gröna och vackra gården kommer att förstöras med förslaget.

Boende på Dalagatan 30 (Nebulosan 26). vänder sig mot beskrivningen av gården i planhandlingarna och att aktuella gårdar används flitigt för rekreation av alla som bor, går i förskola och arbetar i anslutning till gården och att Norrmalm totalt sett har

dåligt med grönområden. De anser också att byggnaderna inte är korrekt återgivna i illustrationsmaterialet samt att gränsdragningen mellan Nebulosan 7 och 32 är otydlig. Vidare saknar de boende en beskrivning av måtten på föreslagen byggnad. Slutligen framför de boende att förslaget medför alltför stora försämringar för många boende i förhållande till den 44 lägenheter som planeras.

Boende på Observatoriegatan 22 (Nebulosan 26) framför att den föreslagna byggnaden är för stor i förhållande till gården samt att det vore bättre att bygga utanför citykärnan. Samma boende framför också i sitt yttrande att Vasaparken inte räcker till att täcka fler personers behov av rekreation och att förslaget kommer att leda till hälsovådliga ljusförhållanden.

Boende i Nebulosan 33 vänder sig mot beskrivningen av den befintliga gårdsmiljön samt av den föreslagna byggnadens våningsantal i planhandlingarna. Den boende påpekar att fotografiet på ljuskorridoren som återfinns i planbeskrivningen borde ha tagits ifrån fonden av denna samt att projektet verkar ha hastats fram.

Boende på Dalagata 32 och 34 (Nebulosan 32) framför i fem separata yttranden men med samma innehåll att förslaget kommer att leda till ökad skuggning, minskat ljus, ökad insyn och buller. De boende anser inte att konsekvenser för de boende finns beskrivna i planhandlingarna och påpekar slutligen att gården är en viktig del av boendemiljön som kommer att förstöras med förslaget. De ifrågasätter också att gården kan bli en bättre lekmiljö.

Brf Nebulosan 1 framför förutom de synpunkter som inkommit i den gemensamma inlagan, att gård/uteplats samt de lägenheter som finns i vår byggnads lägre plan får skuggning och mister solljus under en del av eftermiddagen och att detta måste utredas och klargöras. De framför också att den föreslagna byggnaden kommer att ta bort känslan av en öppen gård samt att sikten mot norr blir mycket begränsad från deras fastighet. Slutligen framför föreningen att de vill upprätta ett servitut för att fortsatt kunna räkna med att avfallshanteringen för deras fastighet löses genom transport över gård och genom byggnaden på Nebulosan 32.

Boende på Observatoriegatan 18 (Nebulosan 30) framför att förslaget kommer att medföra försämringar i luftkvaliteten till följd av fler boende och luftstagnation. Den boende undrar också hur evakuering av brandgaser från garaget kommer att hanteras och saknar vidare en klimatutredning. Den boende anser också att förslaget kommer att leda till ökad insyn, ljudstörningar och en försämring av gården. Den boende framför slutligen kritik mot

felaktigheter i beskrivning av barnkonsekvenser, avstånd i dagsljusstudien och fotomontagen.

Boende på Dalagatan 32 (Nebulosan 32) saknar en redogörelse för den nuvarande planens tillkomst. Den boende framför också att huset tidigare har haft en gemensam takterrass som har kunnat utnyttjas som rekreationsplats under sommarhalvåret. Den har bebyggts med tekniskt motiverade byggnadselement och stängts av fastighetsägaren utan kompensation till hyresgästerna. Den boende undrar om den föreslagna takterrassen skulle bli skyddad mot en sådan exploatering och vänder sig mot beskrivningen av gården i planhandlingarna. Den boende värderar gården positivt.

Boende på Dalagatan 36 (Nebulosan 23) framför att förslaget kommer att medföra stora försämringar gällande dagsljus, insyn och buller.

Boende på Dalagatan 34 (Nebulosan 33) vänder sig mot beskrivningen av gården som lekmiljö och hur förskolan använder denna och framför att fastighetsägaren har underlåtit sig att underhålla gården. Den boende ställer sig också frågande till beskrivningen av förslaget i planhandlingarna.

Boende Västmannagatan 41 (Nebulosan 32) framför att förslaget medför försämringar avseende buller samt minskad grönska och rekreation men att de allvarligaste konsekvenserna av planförslaget gäller ljuset. I övrigt ansluter den boende till synpunkter framförda gemensamt av boende i Nebulosan 32 och 33 genom Tina Nilsson.

En boende på Observatoriegatan 18 (Nebulosan 30) framför i sitt yttrande att förslaget kommer att medföra stora konsekvenser avseende dagsljus, insyn, buller och utsikt och att det är anmärkningsvärt att en granne riskerar att försämma boendemiljön för ett stort antal grannar. Boenden anser också att konsekvenser avseende ljusförhållanden tonas ner i planhandlingarna.

En boende på Västmannagatan 45 (fastigheten Nebulosan 7) anser att det finns allvarliga brister avseende förslagets inverkan på existerande bebyggelse. Boenden anser också att det saknas en beskrivning av den nuvarande detaljplanens tillkomst i planhandlingarna samt en konsekvensanalys av föreslagen byggnad mycket nära tomtgräns.

Boende på Västmannagatan 45 (Nebulosan 7) Saknar en beskrivning av påverkan på övriga fastigheter samt ett övergripande

dokument där samtliga krav och förutsättningar som tas upp i underlagen sammanförs och analyseras. Boenden anser också att det finns motsättningar i underlagen såsom vikten av att ha ljusa markmaterial och samtidigt gräsytor för dagvatten. Boenden ser det som värdefullt att kunna komma ut på en solbelyst gård. Boenden oroar sig också över att ljud från den föreslagna takterrassen kommer att hindra möjligheten att ha fönstren öppna samt att ökad trafik kommer att bli störande. Boenden anser också att underlaget är dåligt genomarbetat.

Boende på Observatoriegatan 18 (Nebulosan 30)

Framför i sitt yttrande att denne kommer att påverkas starkt av bygget och att förslaget kommer att leda till en sämre miljö och begränsad utsikt.

Boende på Observatoriegatan 18 (Nebulosan 30) skriver i sitt yttrande att förslaget kommer att leda till obehagliga reflexer, ökad insyn samt att de ökade ljudnivåerna kommer att medföra att de boende inte kan ha fönstren öppna varma kvällar. De boende anser också att gården inte längre kommer att vara lekvänlig och att de pekar på att stora träden på gården som bidrar med flera kvaliteter kommer att tas bort. Slutligen framför de boende att deras balkong inte längre kommer att nås av kvällssolen.

Folksam fastigheter som äger fastigheten Nebulosan 30 framför följande i sitt yttrande:

- Analys av hur gården används idag saknas.
- Har inte blivit kontaktade av varken staden eller byggherren under planprocessen, trots att deras hyresgäster påverkas direkt av planförslaget
- Innergården upplevs som från den södra delen som ett öppet sammanhängande rum och kulturmiljön påverkas negativt av förslaget.
- Är oroade över störande ljusreflexer från gårdshusets fasad samt ljudnivån på gården till följd av fler förskolor.
- Avståndet till deras fastigheter är för litet utifrån gällande lagar.
- Anser att det vore positivt om barnvagnar till förskolan kan förvara inne i byggnaden istället för på gården.
- Undrar om cykelparkeringsplatserna som beskrivs i planhandlingarna räcker till.
- De efterlyser en riskanalys för genomförandet avseende risker för skador på befintligt garage under mark tillhörande grannfastighet.
- Brand – och andra myndighetskrav måste säkerställas liksom att inga åtgärder krävs för grannfastighetens byggnad

- och att det bör säkerställas att inga ledningar berörs av byggnaden.
- Höjdsättningen för att hantera dagvatten behöver beskrivas tydligare i förhållande till grannfastigheterna.
 - Vill sluta ett genomförandeavtal med exploatören och också säkerställa att alla investeringar ska tas av exploatören genom ett avtal.

Barnstugan Hälsingegatan (som driver förskolan Spöket) vänder sig mot beskrivningen av konsekvenser för barnen i planhandlingarna. De skriver i sitt yttrande att gården idag är en både inbjudande och inspirerande lekmiljö. Barnen har tillgång till hela gården och den varierande miljön leder till mycket lek och fysisk aktivitet. Barnen har stora ytor att cykla på, gräsmatta att leka på, tunnlar i buskagen som utmanar barnens fantasi. Det finns en sandlåda som utmanar barnens konstruktionsförmåga och matematiska tänkande. Förskolan Spöket har ett eget förråd med kompletterande material när barnen behöver utmaningar som gården i sig inte kan erbjuda. Barnstugan Hälsingegatan anser vidare att gården är föredömlig från ett barnsäkerhetsperspektiv vilket gör att barnen är på gården dagligdags. De framför också att alternativa parker i närheten inte har denna säkerhet vilket gör att t.ex. Vasaparken undviks. Slutligen framförs att nuvarande utformning av gården är ett säkerställande för barnens välbefinnande och att ett nytt gårdshus och en mindre lektya skulle inskränka barnens möjlighet att utvecklas i sitt lärande, fysiskt/motoriskt samt gällande trygghet.

Tolkcentralen framför följande i sitt yttrande att solstudien är otillräcklig då mätningar endast är gjorda för vissa tidpunkter vilket inte gör det omöjligt att göra en bedömning av ljusförhållandena. De beskriver också att gården används förutom av förskolans barn sommartid av de boende och av personer som jobbar i anslutning till gården. Tolkcentralen ställer sig frågande till planerna för en ny förskola och undrar vilket utrymme som kommer att lämnas till förskolans barn. De undrar också varför staden river ett bostadshus på söder (Folkungagatan 44) för att ge plats till en park samtidigt som man vill bebygga en gård. Tolkcentralen saknar en konsekvensanalys och är kritiska till att frågor gällande byggtiden inte kunde besvaras på samrådsmötet.

Stockholms skolors ungdomsmottagning framför i sitt yttrande samt genom yttrande inlämnat av Gunn Åberg att gården används utöver av förskolans barn sommartid av de boende och av personer som jobbar i anslutning till gården. De anser också att solstudien är otillräcklig då mätningar endast är gjorda för vissa tidpunkter vilket gör det omöjligt att göra en bedömning av ljusförhållandena och att förslaget kan

medföra hälsorisker relaterade till tillgången till ljus och medför en försämring av arbetsmiljön. De är också kritiska till att frågor gällande byggtiden inte kunde besvaras på samrådsmötet.

Ej sakägare

Fyra yttranden från fem föräldrar till barn som går på förskolan Spöket har även yttrar sig. De framför i sina yttranden att hela gården används av förskolan och att Vasaparken inte är lämplig för förskolan att vistas i. Föräldrarna är kritiska mot beskrivningen av gården i planhandlingarna och framför att den har många kvaliteter idag som skulle gå förlorade med ett gårdshus.

Samfundet S:t Erik

Samfundet S:t Erik avstyrker förslaget med hänvisning till att det illustrerar skillnaderna mellan 1800-talets kvartersstruktur och 1930-talets stadsplaneideal på ett mer slående sätt än kanske något annat kvarter i Stockholm. Samfundet lyfter också fram 1960-tals miljöns osedvanligt höga kvaliteter.

Martin Schröder
planchef

Martina Norrman
stadsplanerare